UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS (II ciklus studija)

<table>
<tr><td>Odsjek</td><td colspan="5">Komparativna knjizevnost i informacijske nauke</td></tr>
<tr><td>Naziv kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Uvod u kulturalne studije</td></tr>
<tr><td>Šifra/kod</td><td>FIL KOI 412</td><td>Status (obavezni ili izborni)</td><td>obavezan</td><td>ECTS</td><td>2. semestar, 2P+2V, 7 ECTS (jednopredmetni); 2. semestar, 2P, 4 ECTS (dvopredmetni studij komparativna književnost i bibliotekarstvo); 2. semestar, 2P+2V, 4 ECTS (dvopredmetni studij komparativna književnost i druga studijska grupa)</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Ciklus studija</td><td rowspan="2">II</td><td rowspan="2">Semestar</td><td rowspan="2">2</td><td colspan="2"><u>NPP 2025/2026</u></td></tr>
<tr><td>Studijska godina</td><td></td></tr>
<tr><td>Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Ne</td></tr>
<tr><td>Jezik izvođenja nastave</td><td colspan="5">Bosanski</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Nastavnik/ca</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="4">Nina Alihodžić - Hadžialić</td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td>Kabinet: 54
E-mail:
ninaalihodzic@yahoo.com
nina.alihodzic@ff.unsa.ba
Telefon: 033 253 166</td><td>Termin konsultacija</td><td colspan="2">Prema rasporedu konsultacija.</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Saradnik/ca</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="4"></td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td>Kabinet:
E-mail:
Telefon:</td><td>Termin konsultacija</td><td colspan="2">Prema rasporedu konsultacija.</td></tr>
<tr><td>Sedmični broj kontakt sati</td><td colspan="5">predavanja ____2__; seminar____1___; vježbe__2_____</td></tr>
</table>

Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Prilikom rada u kulturalnim studijama posebna pažnja će se posvetiti razumijevanju funkcioniranja kulture, naročito, istraživanju tzv. napetosti koje pokreću kulturalne studije u proučavanju književnosti. Spomenuti odnos rezultat je propitivanja statusa književnosti u novom vremenu u kojem se razvidno osjeća strah od uništenju tradicionalnih pristupa u analizi književnih djela. Međutim, naš cilj je pokazati na koji način promijenjena čitateljska praksa, zapravo, obogaćuje proučavanje književnosti dajući novu snagu i dubinu analitičkim uvida. Opsežan projekat kulturalnih studija nastao je kao rezultata marksističke književne teorije u Britaniji, kao težnja da se povijest ispiše odozdo ili s margina. Osnovni cilj je razotkriti ugnjetavalačku prirodu svih ideologijskih tvorevina, pa tako i najvažnije književne forme 20. stoljeća, odnosno, cilj je pokrenuti diskusiju o romanu kao diskurzu svjesnog strategija Moći. Uvjetno govoreći, pristup koji otvara novo proučavanje književnosti, a u svezi je kulturalnih studija, nameće nam razumijevanje funkcioniranja kulture u suvremenom svijetu što osvijetljava kompleksnu problematiku propitivanja pojma identiteta u svijetu raznolikih kulturnih praksi nastalih kao svjedočanstvo o različitim iskustvima. Osobito je važno podvući snažan poriv za upoznavanjem onih kulturnih praksi koje oblikuju ljude u svrhu manipulacije marginaliziranim grupama. Također, važno je istaknuti pokušaj iznimno borbenog pristupa prema tradicionalnim teorijskim postavkama u proučavanju književnih djela kako bi se pronašao put prema promjenama u smislu buđenja novo prepoznatog senzibiliteta za Drugo. Kulturalni studiji vođeni su idejom da se propita kanon komparativistike i u svezi odabira djela koja su proučavana u nastavi svjetske književnosti, gdje zapažamo, da su odabiri bili proizvodi uvriježenog vrijednovanja tzv. klasikocentrizma, koji opet, možemo zaključiti korespondira s europocentrizmom. Stoga, nova je težnja za odabirom književnih djela koja će reprezentatirati što više različitih kulturalnih iskustava.. Naposlijetku, postavit ćemo cilj našeg Uvoda u kulturalne studije, kroz ideju da se prilikom proučavanja književnosti sretnemo s tzv. problemom interpretacije, što znači da se studenti pozovu na otvorenost prema neočekivanom, prema praksi promišljanja s granice, odnosno, da se probudi senzibilitet za osnovni poststrukturalistički problem, tj. problem jezika kroz uočavanje njegovih učinaka u stvaranju značenja čime dokidamo mogućnost transparentne razumljivosti pri čitanju književnog djela.Studenti su dužni pročitati djela koja će se analizirati na vježbama, kao i osnovnu kritičku literaturu koja je navedena u programu.
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Cilj predmeta jeste upoznavanje sa novim tendencijama u humanistici s kraja 20. stoljeća što je obogatilo proučavanje književnosti i otvorilo novo područje u kojem se propituje odnos analitičkog pristupa književnim djelima i razumijevanje funkcioniranja kulture. U svom najširem smislu Kulturalni studiji su interdisciplinarno područje unutar kojeg se proučavatelji književnosti upućuju na razumijevanje teorijske problematike u svezi pojmova identiteta, značenja i reprezentacije.
SDG (cilj održivog razvoja)	Kvalitetno obrazovanje i inkluzija
Ishodi učenja	Ishodi učenja korespondiraju s ciljevima kolegija / nastavnog predmeta.

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Upoznavanje i razumijevanje temeljnih pitanja Kulturalnih studija
2.	Sažeto upoznavanje s definicijama temeljnih pojmova koji su prisutni u istraživalačkim metodama u kulturalnim studijama
3.	Objašnjenje pojmova: a) Ideja kulture b) Subjektivitet i identitet c) Jezik d) Pitanje tijela
4.	Temeljne teorijske postavke suvremenih tumačenja književnosti i njihovi „tragovi“ u kulturalnim studijama: a) Teorija recepcije b) Kulturni materijalizam i Novi historizama c) Poststrukturalizam d) Dekonstrukcija e) Psihoanaliza f) Postkolonijalna književna teorija i kritika
5.	Jezik i kultura od strukturalizma do poststrukturalizma: a) Michel Foucault b) Jacques Derrida c) Jacques Lacan
6.	Postkolonijalni pogledi: Edward W. Said
7.	Izmišljanje Balkana / balkanizam u odnosu prema orijentalizmu
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Nova čitanja: pitanja „granice teksta“
10.	Propitivanje modela : analiza književnih tekstova uz primjenu teorijskog aparata Teme: a) tekst i svijet b) značenje kao tekst c) oblici reprezentacije d) autoreferencija
11.	Zapadnjački kanon: J. L. Borges: *Povijest vječnosti* (O prevoditeljima Priča iz Hiljadu i jedne noći)
12.	M. Ondaatje: *Engleski pacijent*
13.	J. M. Coetzee: *U očekivanju Barbara*

14.	Margaret Duras*: Ljubavnik*
15.	Dorris Lessing: *Zlatna bilježnica*
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Oblici: frontalni, grupni i induvidualni rad Metode: Predavanje, razgovor, diskusija, pismeni radovi, usmeno izlaganje
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
1.	Prisustvo i aktivnost u nastavi	10	Max 10%
2.	Polusemestralni pismeni ispit	30	Max 30%
3.	Završni pismeni ispit	30	Max 30%
4.	Seminarski rad	20	Max 10%
5.	Usmeni ispit	10	Max 10%
	Ukupno: __100____bodova		100%

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

-

Napomena:

Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura	*Obavezna* 1. Biti, Vladimir. 1989. Pripitomljavanje drugog : mehanizam domaće teorije.

	Zagreb : Hrvatsko filozofsko društvo. 2. Biti, Vladimir. 2000. Pojmovnik suvremene književne i kulturne teorije. Zagreb: Matica Hrvatska. 3. Duda, Dean. Kulturalni studiji : ishodišta i problemi. Zagreb. 2002. 4. Barthes, Roland 2013. Mitologije. Loznica : Karpes
	Dodatna 1. Baudrillard, Jean. 1991. Simbolička razmena i smrt. Gornji Milanovac: Dečje novine. Biti, Vladimir (ur.) .2002.Politika i etika pripovijedanja. Zagreb : Hrvatska sveučilišna naklada. 2. Compagnon, Antoine. 2001. Demon teorije. Novi Sad: Svetovi. 3. Culler, Jonathan. 2001. Književna teorija. Zagreb: AGM. 4. Currie, Mark 1998. Postmodern Narative Theory. London: Routledge. 5. Deleuze, Gilles 1989. Fuko. Sremski Karlovci: Izdavačka knjižarnica Zorana Stojanovića. 6. Derrida, Jacques. 2002. Politike prijateljstva. Beograd. 7. Felman, Shosana. 1993. Skandal tijela u govoru. Zagreb: Naklada MD. 8. Felman, Shoshana. „S onu stranu Edipa : Primjerena priča psihoanalize“. U: Suvremena teorija pripovijedanja. ur. Biti, V. Zagreb: Globus, 1992. str. 258-311 9. Foucault, Michel 1971. Riječi i stvari : arheologija humanističkih nauka. Beograd: Nolit. 10. Foucault, Michel 1994. Znanje i moć. Zagreb: Globus. 11. Hall, Stuart 1996. „Kome treba identitet“. U: Questions of Cultural Identity (ur. Hall, S. & Gay, P du). London. 12. Hutcheon, Linda 2002. The Politics of Postmodernism. New York: Routledge. 13. Hutcheon, Linda.1996. Poetika postmodernizma. Novi Sad: Svetovi. 14. Lacan, Jacques 1986. Četiri temeljna pojma psihoanalize. Zagreb: Naprijed. 15. Lešić, Zdenko … [et al.]. Suvremena tumačenja književnosti i književnokritičko naslijeđe XX stoljeća. Sarajevo. 2007. 16. Lešić, Zdenko. 2002. Poststrukturalistička čitanka. Sarajevo: Buybook. 17. Lodge, David. 1988. Načini modernog pisanja : metafora, metonimija i tipologije moderne književnosti. Zagreb: Globus : Stvarnost. 18. Oraić-Tolić, Dubravka. 2005. Muška moderna i ženska postmoderna. Zagreb: Naklada Ljevak. 19. Ricoeur, Paul 2004. Sopstvo kao drugi. Beograd: Jasen. 20. Said, Edward 2002. Kultura i imperijalizam. Beograd: Časopis Beogradski krug. 21. Said, Edward 2000. Orijentalizam. Zemun: Biblioteka XX vek;

	Beograd: Čigoja štampa. 22. Schaeffer, Jean-Marie 2001. Zašto fikcija. Novi Sad: Svetovi. 23. Showalter, Elaine.“ Feministička kritika u divljini“ U: Poststrukturalistička čitanka. ur. Lešić, Z. Sarajevo: Buybook, 2002. str. 307 24. Spivak, Gayatri Chakravorty. 2003. Kritika postkolonijalnog uma. Beograd: Beogradski krug. 25. Waugh, Patricia 1995. „What is Metafiction and Why are They Saying Such Awful Things About it?“. U: Metafiction. ur. Currie, M. New York, str. 51. 26. Zerzan, John. 2004. Anarhoprimitivizam protiv civilizacije. Zagreb: Jesenski i Turk. 27. Žižek, Slavoj. 2006.Škakljivi subjekt : odsutno središte političke ontologije. Sarajevo: Šahinpašić.
Napomene	